

УДК 657.6:368.03:657.421

DOI: 10.30857/2786-5398.2024.5.1

Олександр В. Бекетов, Дмитро О. Красніков

Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ В МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКАХ

У глобалізованому світі, де міжнародні економічні зв'язки та фінансові потоки стають все більш інтегрованими, облік фінансових інструментів страхування ризиків набуває особливої ваги. Сучасні підприємства, банки та інші фінансові установи стикаються з різноманітними економічними, політичними та технічними ризиками, що виникають в процесі здійснення міжнародних розрахунків. Врахування та управління цими ризиками через страхування є важливою складовою стратегії мінімізації можливих фінансових втрат. Тенденції розвитку обліку фінансових інструментів страхування ризиків в міжнародних розрахунках відображають зміни в глобальних економічних процесах, технологічних інноваціях та регуляторних вимогах. Зокрема, актуальними є питання вдосконалення методів оцінки ризиків, імплементація новітніх фінансових інструментів, таких як деривативи, іпотечні та кредитні облигації, а також інтеграція нових стандартів міжнародної фінансової звітності. Страхування ризиків, зокрема валютних, кредитних і торгових, є необхідним для забезпечення стабільності міжнародних розрахунків, проте його облік та регулювання вимагають узгодженості національних стандартів з міжнародними. Підприємства і фінансові інститути повинні враховувати специфіку правових норм, економічних умов і можливостей різних країн, що створює додаткову складність у процесі обліку та звітності. Тенденції розвитку обліку фінансових інструментів страхування ризиків в міжнародних розрахунках відображають важливі зміни в глобальній економіці, що зумовлені інтеграцією фінансових ринків, розвитком нових технологій і змінюваними умовами регулювання. Врахування та облік фінансових інструментів, які використовуються для страхування ризиків у міжнародних розрахунках, сприяють зниженню фінансових втрат і підвищенню стабільності економічних відносин між країнами. Удосконалення методів обліку та оцінки таких інструментів, інтеграція новітніх підходів до обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності (IFRS), а також застосування нових фінансових продуктів, таких як деривативи та кредитні облигації, дозволяють більш ефективно управляти ризиками в міжнародних фінансових потоках. Водночас важливим є забезпечення єдності в регулюванні фінансових ринків на міжнародному рівні, що сприятиме стабільності та прозорості фінансових відносин.

Ключові слова: міжнародні угоди; співробітництво; фінансове регулювання; зовнішньоекономічна діяльність; міжнародний бізнес; безпека; фінансова безпека; фінансові інструменти; фінансова інклюзія; цифрові фінансові інструменти; ризик; страхування ризиків; ризики ведення бізнесу; страхування ризиків у міжнародному бізнесі; міжнародні розрахунки; документообіг; смарт-контракти; міжнародні партнерства.

Olexander V. Biekietov, Dmytro O. Krasnikov

West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine

TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF ACCOUNTING FOR FINANCIAL INSTRUMENTS OF INSURANCE OF RISKS IN INTERNATIONAL SETTLEMENT

In a globalized world, where international economic relations and financial flows are becoming increasingly integrated, accounting for financial instruments of risk insurance is gaining particular importance. Modern enterprises, banks and other financial institutions face various economic, political and technical risks that arise in the process of international settlements. Taking

into account and managing these risks through insurance is an important component of the strategy for minimizing possible financial losses. Trends in the development of accounting for financial instruments of risk insurance in international settlements reflect changes in global economic processes, technological innovations and regulatory requirements. In particular, the issues of improving risk assessment methods, implementing new financial instruments, such as derivatives, mortgage and credit bonds, as well as the integration of new international financial reporting standards are relevant. Risk insurance, in particular currency, credit and trade, is necessary to ensure the stability of international settlements, but its accounting and regulation require the consistency of national standards with international ones. Enterprises and financial institutions must take into account the specifics of legal norms, economic conditions and capabilities of different countries, which creates additional complexity in the accounting and reporting process. Trends in the development of accounting for financial instruments for risk insurance in international settlements reflect important changes in the global economy, which are due to the integration of financial markets, the development of new technologies and changing regulatory conditions. Accounting for and recording financial instruments used to insure risks in international settlements contribute to reducing financial losses and increasing the stability of economic relations between countries. Improving the methods of accounting and valuation of such instruments, integrating the latest approaches to accounting under International Financial Reporting Standards (IFRS), as well as the use of new financial products, such as derivatives and credit bonds, allow for more effective risk management in international financial flows. At the same time, it is important to ensure unity in the regulation of financial markets at the international level, which will contribute to the stability and transparency of financial relations.

Keywords: *international agreements; cooperation; financial regulation; foreign economic activity; international business; security; financial security; financial instruments; financial inclusion; digital financial instruments; risk; risk insurance; business risks; risk insurance in international business; international settlements; document flow; smart contracts; international partnerships.*

Вступ. У сучасних умовах глобалізації та інтеграції фінансових ринків проблема управління ризиками набуває особливої ваги для компаній, банків та інших фінансових інститутів. Зміни в економічних умовах, технологіях та регулюванні вимагають постійного удосконалення методів обліку фінансових інструментів, які використовуються для страхування ризиків. Вони охоплюють широкий спектр інструментів, включаючи деривативи, страхові поліси, хеджування, контракти на купівлю-продаж активів тощо, що забезпечують захист від різноманітних фінансових ризиків.

Облік таких фінансових інструментів є складною задачею, оскільки він пов'язаний не лише з необхідністю правильно відображати фінансові операції, але й з урахуванням вимог міжнародних стандартів, таких як МСФЗ (IFRS). Зі змінами в нормативно-правовій базі, а також з розвитком інноваційних інструментів, підприємства та фінансові установи стикаються з новими викликами, що потребують адаптації існуючих систем обліку до нових реалій.

Тенденції розвитку обліку фінансових інструментів страхування ризиків відображають інтеграцію нових підходів до управління фінансовими ризиками, підвищення рівня прозорості та ефективності звітності, а також впровадження новітніх технологій, таких як автоматизація обліку та використання великих даних для прогнозування та оцінки ризиків. Усе це дозволяє не лише мінімізувати фінансові втрати, але й забезпечити більшу стабільність і впевненість у фінансових операціях [8–13].

Розвиток обліку фінансових інструментів страхування ризиків також тісно пов'язаний з необхідністю удосконалення внутрішніх контролів та процедур оцінки ризиків у

фінансових установах [18, 19]. Зокрема, важливою є інтеграція систем управління ризиками та обліку для забезпечення своєчасного реагування на зміни в економічному середовищі та фінансових ринках. Використання новітніх інформаційних технологій, зокрема блокчейн та системи автоматизації обліку, дозволяє знизити ймовірність помилок при обліку таких складних фінансових інструментів, підвищуючи ефективність і прозорість процесів.

Одним із важливих аспектів є також вплив міжнародних стандартів фінансової звітності на облік фінансових інструментів страхування ризиків. В умовах глобалізації економіки та фінансових ринків, єдиний підхід до обліку фінансових операцій та використання міжнародних стандартів дозволяє знизити ризики невідповідностей у звітності, що можуть виникати при міжнародних операціях. Міжнародні стандарти, такі як IFRS, надають чіткі правила щодо визнання, оцінки та розкриття інформації про фінансові інструменти, що забезпечує високий рівень довіри до фінансових звітів і мінімізує юридичні та фінансові ризики для підприємств [1, 4, 15–18].

Таким чином, розвиток обліку фінансових інструментів страхування ризиків є важливим елементом у контексті адаптації підприємств до змін у світовій економіці, підвищення ефективності управління ризиками та забезпечення відповідності міжнародним вимогам. З огляду на глобальні тенденції, цей процес є необхідним для забезпечення фінансової стабільності, зниження ризиків у міжнародних операціях і підтримки конкурентоспроможності підприємств у сучасному світі.

Аналіз сучасної літератури. Проблематика розвитку обліку фінансових інструментів страхування ризиків в міжнародних розрахунках полягає в ряді складних та взаємопов'язаних аспектів, які виникають через глобалізацію економічних процесів, динамічні зміни на фінансових ринках і розвиток новітніх інструментів для управління ризиками. Все це підкреслює широку зацікавленість вчених до представленого питання, серед яких можливо виділити таких, як: О. Біловодська, О. Десятнюк, О. Іващенко, О. Кириленко, А. Крисоватий, Н. Резнікова, І. Отенко, В. Панченко, О. Приятельчук, О. Птащенко, О. Сохацька, О. Федірко, А. Шлапак, Т. Шталь, О. Юрченко та інших.

Проблематика управління ризиками широко представлена в роботах В. Вітлінського, О. Кнейслер, В. Кравченко, О. Кузьміна, І. Отенко, Н. Образової, В. Панасюк, Н. Спасів, А. Старостіної та інших.

Таким чином, розвиток обліку фінансових інструментів страхування ризиків в міжнародних розрахунках є складним та багатограним процесом, що потребує врахування численних факторів, таких як нормативні зміни, використання новітніх технологій та адаптація до умов глобалізації. Підприємства і фінансові установи повинні постійно вдосконалювати методи обліку та розкриття інформації, щоб знижувати ризики і підвищувати ефективність управління в умовах міжнародної економіки. Саме це і обумовлює актуальність представлені роботи, а змінні умови глобального економічного простору дають змогу для дослідження окремих складових.

Метою стаття є визначення тенденцій розвитку обліку фінансових інструментів страхування ризиків в міжнародних розрахунках.

Результати дослідження. Розвиток обліку фінансових інструментів є важливою складовою сучасного фінансового управління, оскільки ці інструменти відіграють ключову роль у зниженні ризиків, оптимізації фінансових потоків та досягненні стабільності на ринках капіталу. Фінансові інструменти включають широкий спектр активів та зобов'язань, що використовуються для інвестування, хеджування, кредитування та страхування ризиків. Вони можуть бути як традиційними (наприклад, акції та облігації), так і новітніми (деривативи, інструменти хеджування, облігації з плаваючою процентною ставкою тощо). В таблиці 1 представимо окремі аспекти.

Таблиця 1

Аспекти розвитку обліку фінансових інструментів

Аспект	Особливість аспекту
Еволюція фінансових інструментів та їх облік	З розвитком фінансових ринків та економіки загалом, фінансові інструменти стають дедалі більш складними та різноманітними. Першочерговою метою обліку фінансових інструментів є забезпечення точності та прозорості в фінансовій звітності, що дозволяє користувачам фінансової інформації (інвесторам, кредиторам, регуляторам) оцінювати ризики і можливості, пов'язані з операціями з фінансовими інструментами. Розвиток обліку цих інструментів включає як удосконалення традиційних методів оцінки і визнання, так і адаптацію нових моделей до сучасних вимог ринку.
Адаптація до міжнародних стандартів	Одним з важливих аспектів розвитку обліку є адаптація до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ/IFRS). Міжнародні стандарти сприяють уніфікації методів обліку та оцінки фінансових інструментів, що дозволяє досягати високого рівня прозорості і забезпечувати порівнянність фінансових звітів на міжнародному рівні. Вони визначають критерії для визнання, оцінки, розкриття та класифікації фінансових інструментів.
Інновації в оцінці фінансових інструментів	З розвитком фінансових ринків та нових технологій, зокрема в області деривативів, криптовалют, нових страхових інструментів і активів, змінюється і підхід до обліку таких інструментів. Крім того, нові інструменти можуть передбачати нові підходи до хеджування або управління ризиками, що впливає на способи обліку таких угод.
Ризики та забезпечення їх обліку	Однією з основних причин розвитку обліку фінансових інструментів є необхідність управління фінансовими ризиками, такими як кредитний, валютний, процентний і ліквідності. Завдяки використанню різних фінансових інструментів (деривативів, форвардних контрактів, хеджування процентних ставок тощо), підприємства можуть зменшувати вплив негативних змін на їх фінансові результати. Для цього необхідно здійснювати ретельний облік і моніторинг таких інструментів у фінансовій звітності, адже неправильно відображені фінансові інструменти можуть призвести до серйозних фінансових втрат і юридичних наслідків.
Автоматизація та інновації в облікових процесах	У зв'язку з розвитком технологій, особливо автоматизацією бухгалтерії, зростає роль інноваційних технологій в процесі обліку фінансових інструментів. Використання таких інструментів, як блокчейн, штучний інтелект і аналітика великих даних (Big Data), дозволяє значно спростити процеси обліку, знизити людські помилки та зменшити витрати. Такі інструменти можуть допомогти в аналізі величезних обсягів фінансових операцій і прийнятті швидких і обґрунтованих рішень, що робить облік більш ефективним і адаптованим до змін у фінансовому середовищі.
Забезпечення прозорості та відповідності регулюванню	Прозорість обліку фінансових інструментів є важливою умовою для забезпечення довіри до фінансової звітності. Це забезпечує правильне інформування інвесторів, кредиторів, акціонерів і державних органів про фінансові результати і ризики. Оскільки фінансові інструменти мають велику варіативність у своїх характеристиках, важливо, щоб процес обліку відповідав вимогам регулюючих органів, що забезпечить точність, достовірність і своєчасність фінансової інформації.

Джерело: сформовано на основі [1–8, 13, 14, 16].

Таким чином, розвиток обліку фінансових інструментів є важливим аспектом у забезпеченні стабільності фінансових ринків, управлінні ризиками та підвищенні ефективності підприємств. Постійне удосконалення методів обліку і впровадження нових технологій дозволяє забезпечити високий рівень прозорості, точності та відповідності міжнародним стандартам фінансової звітності.

Фінансові інструменти страхування ризиків у міжнародних розрахунках є ключовим інструментом для забезпечення стабільності та мінімізації фінансових втрат, пов'язаних із волатильністю валютних курсів, змінними процентними ставками, економічною нестабільністю та іншими непередбачуваними подіями. Ці інструменти дозволяють компаніям та фінансовим установам управляти потенційними ризиками при здійсненні міжнародних операцій і розрахунків, що стає особливо актуальним в умовах глобалізації економіки.

Основні типи фінансових інструментів страхування ризиків [5–13]:

а) хеджування валютного ризику.

Одним з основних ризиків при міжнародних розрахунках є валютний ризик, що виникає через коливання валютних курсів. Для його мінімізації використовуються різноманітні інструменти хеджування, такі як валютні форварди, ф'ючерси, опціони та свопи. Ці інструменти дозволяють компаніям зафіксувати курс обміну валют на майбутню дату, тим самим зменшуючи ймовірність значних фінансових втрат, що можуть виникнути через несприятливі зміни валютних курсів.

б) хеджування процентного ризику.

При міжнародних розрахунках і угодах, які включають позики або інші фінансові зобов'язання з плаваючими відсотковими ставками, існує ризик змін процентних ставок. Для управління цим ризиком використовуються процентні свопи (interest rate swaps), ф'ючерси на процентні ставки, а також опціони на процентні ставки. Це дозволяє підприємствам стабілізувати свої витрати на обслуговування боргу, незалежно від коливань процентних ставок на ринку.

в) страхування кредитного ризику.

Кредитний ризик є ще однією важливою складовою міжнародних розрахунків, особливо у випадку довгострокових контрактів або угод з новими партнерами. Важливими інструментами для управління кредитним ризиком є кредитні деривативи, такі як кредитні дефолтні свопи (CDS), а також традиційні страхові продукти, що покривають можливість неплатоспроможності контрагентів. Кредитне страхування та гарантовані контракти дозволяють знизити ймовірність фінансових втрат у випадку, якщо партнер не виконає свої зобов'язання.

г) страхування товарних ризиків.

У міжнародних розрахунках часто виникає необхідність страхування товарних ризиків, пов'язаних із поставками товарів, транспортуванням, митними операціями тощо. Товари можуть бути застраховані від втрат або пошкоджень, а також від затримок у доставці. Інструменти, такі як товарні ф'ючерси або контракти на різницю (CFD), дозволяють хеджувати ці ризики, мінімізуючи можливі збитки для компаній у разі несприятливих подій.

Інновації у фінансових інструментах для страхування ризиків включають використання нових технологій, таких як блокчейн, для підвищення прозорості та ефективності фінансових угод. Блокчейн може бути використаний для запису угод, що дозволяє створювати невід'ємні і надійні записи операцій і зменшувати ризик шахрайства при міжнародних фінансових розрахунках. Також активно розвиваються ринки криптовалют та децентралізовані фінансові системи (DeFi), що створюють нові можливості для страхування ризиків.

Для оцінки ризиків, що виникають в міжнародних розрахунках, все більш широко використовуються технології великих даних та штучного інтелекту. Застосування таких технологій дозволяє автоматизувати процеси оцінки фінансових інструментів, передбачати можливі ризики і розробляти більш точні моделі хеджування. Це забезпечує більш ефективне управління фінансовими ризиками та знижує ймовірність фінансових втрат.

Міжнародні стандарти, такі як Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ/IFRS), відіграють важливу роль у визначенні методів обліку та звітності фінансових інструментів, що використовуються для страхування ризиків у міжнародних розрахунках. Регулятори, такі як Базельський комітет, розробляють правила щодо капітальних вимог і управління ризиками для банків і фінансових установ, що займаються міжнародними розрахунками.

Висновки. Фінансові інструменти страхування ризиків в міжнародних розрахунках є необхідним інструментом для забезпечення стабільності та захисту від непередбачених економічних змін. Вони дозволяють підприємствам і фінансовим установам зменшити потенційні збитки, викликані ризиками, пов'язаними з валютними курсами, процентними ставками, кредитними ризиками і товарними змінами. Водночас, розвиток нових технологій та інструментів для страхування ризиків, а також удосконалення регулювання та стандартизації обліку, дозволяє покращити ефективність та прозорість цих процесів на глобальному рівні.

Загальна тенденція до глобалізації фінансових ринків і торгових відносин створює необхідність у посиленій координації регулювань на міжнародному рівні для забезпечення прозорості та мінімізації фінансових ризиків. Інтеграція фінансових ринків вимагає уніфікації обліку та оцінки фінансових інструментів, що використовуються для страхування ризиків, щоб забезпечити стабільність фінансових систем і мінімізувати ймовірність системних криз.

References

Література

1. Desyatnyuk, O., Krysovatyu, A., Ptashchenko, O., Kyrylenko, O. (2024). Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.*, Vol. 69 (Special Issue), P. 261–268. URL: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z1.pdf>.
2. Krysovatyu, A., Ptashchenko, O., Kurtsev, O., Arutyunyan, O. (2024). The Concept of Inclusive Economy as a Component of Sustainable Development. *Problemy Ekorozwoju/Problems of Sustainable Development*, Iss. 1, P. 164–172. URL: <https://ph.pollub.pl/index.php/preko/article/view/5755/4346>.
3. Krysovatyu, A., Ptashchenko, O., Adamyk, V. (2024). Transformation of the Financial Sector in the Context of the Digital Economy. *2024 14th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT)*, 19–21 September
1. Desyatnyuk O., Krysovatyu A., Ptashchenko O., Kyrylenko O. Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.* 2024. Vol. 69 (Special Issue). P. 261–268. URL: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z1.pdf>.
2. Krysovatyu A., Ptashchenko O., Kurtsev O., Arutyunyan O. The Concept of Inclusive Economy as a Component of Sustainable Development. *Problemy Ekorozwoju/Problems of Sustainable Development*. 2024. Iss. 1. P. 164–172. URL: <https://ph.pollub.pl/index.php/preko/article/view/5755/4346>.
3. Krysovatyu A., Ptashchenko O., Adamyk V. Transformation of the Financial Sector in the Context of the Digital Economy. *2024 14th International Conference on Advanced Computer Information*

- 2024, P. 220–223. DOI: 10.1109/ACIT62333.2024.10712607.
4. Krysovatyu, A. et al. (2018). The fourth industrial revolution: changing directions of international investment flows: monograph. Ternopil: Yu.V. Osadtsa. 478 p. [in Ukrainian].
5. Bohdan, T. P. (2014). Trendy hlobalnoho finansovoho rynku pid vplyvom borhovykh protsesiv u rozvynutykh krainakh [Global financial market trends under the influence of debt processes in developed countries]. *Finansy Ukrainy = Finances of Ukraine*, № 7, P. 31–48 [in Ukrainian].
6. Butynets, F. F., Zhyhlei, I. V., Parkhomenko, V. M. (2012). *Oblik i analiz zovnishnoekonomichnoi diialnosti: navch. posib* [Accounting and analysis of foreign economic activity: study guide]. Zhytomyr: Ruta. 462 p. [in Ukrainian].
7. Desiatniuk, O., Krysovatyi, A., Ptashchenko, O. (2023). Rozvytok finansovoho instrumentarii biznesu v umovakh tsyfrovoyi inkluzii [Development of business financial instruments in conditions of digital inclusion]. *Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen = Journal of strategic economic research*, № 6 (17), P. 28–37. URL: <https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2024/03/6-2023-3.pdf> [in Ukrainian].
8. Desiatniuk, O. M., Ptashchenko, O. V. (2024). Digital transformations: financial and social security. *Zbirnyk naukovykh prats za materialamy VII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Oblikovo-analitychne ta orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia rozvytku rehionu»* (25.04.2024, Kyiv). Kyiv: Skhidnoukr. nats. un-t im. V. Dalia. P. 120–122.
9. Kleisner, O. V. (2012). Rynok perestrakhuvannia Ukrainy: teoretyko-metodolohichni dominanty formuvannia ta priorityety rozvytku: monohrafiia [Reinsurance market of Ukraine: theoretical and methodological dominants of formation and development priorities: monograph]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. 416 p. [in Ukrainian].
10. Kneisler, O. V., Shupa, L. Z. (2018). *Medychne strakhuvannia v Ukraini: realii funktsionuvannia ta perspektyvy rozvytku: monohrafiia* [Medical insurance in Ukraine: functioning realities and development prospects: monograph]. Ternopil: Osadtsa Yu, 2018.
- Technologies (ACIT), 19–21 September 2024. P. 220–223. DOI: 10.1109/ACIT62333.2024.10712607.
4. Krysovatyu A. et al. The fourth industrial revolution: changing directions of international investment flows: monograph. Ternopil: Yu.V. Osadtsa, 2018. 478 p.
5. Богдан Т. П. Тренди глобального фінансового ринку під впливом боргових процесів у розвинутих країнах. *Фінанси України*. 2014. № 7. С. 31–48.
6. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В., Пархоменко В. М. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Житомир: Рута, 2012. 462 с.
7. Десятнюк О., Крисоватий А., Птащенко О. Розвиток фінансового інструментарію бізнесу в умовах цифрової інклюзії. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2023. № 6 (17). С. 28–37. URL: <https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2024/03/6-2023-3.pdf>.
8. Десятнюк О. М., Птащенко О. В. Digital transformations: financial and social security. *Збірник наукових праць за матеріалами VII міжнародної науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону»* (25.04.2024, Київ). Київ: Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2024. С. 120–122.
9. Клейснер О. В. Ринок перестрахування України: теоретико-методологічні доміанти формування та пріоритети розвитку: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2012. 416 с.
10. Кнейслер О. В., Шупа Л. З. Медичне страхування в Україні: реалії функціонування та перспективи розвитку: монографія. Тернопіль: Осадца Ю, 2018.

Osadtsa Yu [in Ukrainian].

11. Kneisler, O., Kvasovskiy, O., Kostetskiy, V. (2024). Kontseptualizatsiia transfertnoho tsinoutvorennia yak multyfunksionalnoho instrumentu finansovoho menezhmentu skladno orhanizovanykh ta intehrovanykh pidpriemnytskykh struktur [Conceptualization of transfer pricing as a multifunctional tool of financial management of complex organized and integrated business structures]. *Svit finansiv = The world of finance*, № 1 (78), P. 08–26 [in Ukrainian].

12. Kyrylenko, S. (2023). Determinanty innovatsiinoho rozvytku v konteksti tsyfrovoy ekonomiky ta transformatsii finansovoho sektoru [Determinants of innovative development in the context of the digital economy and financial sector transformation]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia = Bulletin of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University*, Vol. 4 (280), P. 74–79. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2023-280-4-11-18>. URL: <https://journals.snu.edu.ua/?journal=VisnikSNU> [in Ukrainian].

13. Panasiuk, V. M., Melnychuk, I. V., Ometsinska, I. Ya. (2024). Oblik ta opodatkovannia v internet-biznesi: perspektyvy rozvytku ta vyklyky [Accounting and taxation in Internet business: prospects for development and challenges]. *Biznes Inform = Business Inform*, № 1, P. 258–266. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-258-266> [in Ukrainian].

14. Panasiuk, V., Ptashchenko, O., Klak, O., Trubitsyna, O. (2023). Eksportno-importni operatsii: realii obliku i opodatkovannia v umovakh voiennoho stanu [Export-import operations: realities of accounting and taxation under martial law]. *Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen = Journal of strategic economic research*, № 1 (12), P. 25–34. URL: <https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2023/07/1-2023-3.pdf> [in Ukrainian].

15. Ptashchenko, O., Reznikova, N., Ivashchenko, O. (2023). Mizhnarodni stratehichni aliansy v umovakh tsyfrovyykh transformatsii i rozvytku rynku danykh [International strategic alliances in the context of digital transformations and data market development]. *Yevropeyskyi naukovyi zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh innovatsii = European Scientific Journal of Economic and Financial Innovations*, No. 2 (12),

11. Кнейслер О., Квасовський О., Костецький В. Концептуалізація трансфертного ціноутворення як мультифункціонального інструменту фінансового менеджменту складно організованих та інтегрованих підприємницьких структур. *Світ фінансів*. 2024. № 1 (78). С. 8–26.

12. Кириленко С. Детермінанти інноваційного розвитку в контексті цифрової економіки та трансформації фінансового сектору. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2023. Вип. 4 (280). С. 74–79. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2023-280-4-11-18>. URL: <https://journals.snu.edu.ua/?journal=VisnikSNU>.

13. Панасюк В. М., Мельничук І. В., Омецінська І. Я. Облік та оподаткування в інтернет-бізнесі: перспективи розвитку та виклики. *Бізнес Інформ*. 2024. № 1. С. 258–266. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-258-266>.

14. Панасюк В., Птащенко О., Клак О., Трубіцина О. Експортно-імпортні операції: реалії обліку і оподаткування в умовах воєнного стану. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2023. № 1 (12). С. 25–34. URL: <https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2023/07/1-2023-3.pdf>.

15. Птащенко О., Резнікова Н., Іващенко О. Міжнародні стратегічні альянси в умовах цифрових трансформацій і розвитку ринку даних. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2023. № 2 (12). С. 214–227. DOI: <https://doi.org/10.32750/2023-0218>. URL: <https://journal.eae.com>.

- P. 214–227. DOI: <https://doi.org/10.32750/2023-0218>. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/250> [in Ukrainian].
16. Ptashchenko, O. V., Kyrylenko, O. P., Kurtsev, O. Yu. (2024). Vplyv tsyfrovyykh transformatsii na rozvytok suchasnoho ekonomichnoho prostoru: liudskyy kapital, inkluziia, bezpeka [The impact of digital transformations on the development of the modern economic space: human capital, inclusion, security]. *Biznes Inform = Business Inform*, № 7, P. 180–190. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-180-190>. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2024&abstract=2024_7_0_180_190 [in Ukrainian].
17. Sviderska, A. V. (2016). Upravlinnia ryzykamy zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstva: dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata ekonomichnykh nauk: spetsialnist 08.00.04 – ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy. (za vydamy diialnosti) [Risk management of the enterprise's foreign economic activity: thesis for obtaining the scientific degree of candidate of economic sciences: specialty 08.00.04 – economics and management of enterprises (by types of activity)]. Khmelnytskyi, 2016. 290 s. [in Ukrainian].
18. Sysiuk, S. V. (2015). Otsinka ta strakhuvannia ryzykiv u zovnishnoekonomichnii diialnosti: oblikovyi aspekt [Assessment and insurance of risks in foreign economic activity: accounting aspect]. *Visnyk ZhDTU = Bulletin of ZHTU*, № 2 (72), P. 86–90 [in Ukrainian].
19. Tkachenko, N., Kyrylenko, S. (2023). Strakhovi kompanii yak produtsenty investytsiinykh finansovykh posluh [Insurance companies as producers of investment financial services]. *Svit finansiv = World of finance*, № 2, P. 31–44. DOI: [10.35774/sf2023.02.031](https://doi.org/10.35774/sf2023.02.031). URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1605> [in Ukrainian].
- ua/index.php/journal/article/view/250.
16. Птащенко О. В., Кириленко О. П., Курцев О. Ю. Вплив цифрових трансформацій на розвиток сучасного економічного простору: людський капітал, інклюзія, безпека. *Бізнес Інформ*. 2024. №7. С. 180–190. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-180-190>. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2024&abstract=2024_7_0_180_190.
17. Свідерська А. В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук; спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами. (за видами діяльності). Хмельницький, 2016. 290 с.
18. Сисюк С. В. Оцінка та страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності: обліковий аспект. *Вісник ЖДТУ*. 2015. № 2 (72). С. 86–90.
19. Ткаченко Н., Кириленко С. Страхіві компанії як продуценти інвестиційних фінансових послуг. *Світ фінансів*. 2023. № 2. С. 31–44. DOI: [10.35774/sf2023.02.031](https://doi.org/10.35774/sf2023.02.031). URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1605>.